

Kestävien käytäntöjen edistäminen puhtausalalla ESG:n avulla

Project partners:
Puhastusekspert OÜ
Propuhtaus
Visera AB

Co-funded by
the European Union

Sisällysluettelo

02 Johdanto

03 ESG:n historia

05 ESG ja puhtauspalveluorganisaatio

07 ESG-mittarit (KPI:t)
puhtauspalveluorganisaatioille

08 ESG ja ammattisiivooja

09 Miten ESG luo arvoa puhtauspalveluiden
ostajille

10 Ecolabel Index – miten se toimii
12 Ecolabel Index – vaikutus ESG:hen

13 Yhteenveto: Ecolabel Index

14 Keskeiset ESG-resurssit – pikaopas

CleanMind Initiative

Tämän raportin ovat laatineet seuraavat yritykset:

Suomi – Propuhtaus (Tarja Valkosalo)

Viro – Puhastusekspert OÜ (Helge Alt, Maria Liis Alt, Jaanika Kasemets)

Ruotsi – Visera AB (Karin Perling)

Julkaistu: Syyskuu 2026

Julkaistukielet: englanti, ruotsi, suomi, viro

KA220-VET – Ammatillisen koulutuksen yhteistyökumppanuudet (KA220-VET), hakukierros 2025.

Co-funded by
the European Union

Johdanto

Puhtausala on keskeisessä mutta usein aliarvostetussa roolissa ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien ESG-periaatteiden toteuttamisessa. Palveluvaltaisena toimialana, joka toimii toimistoissa, julkisissa rakennuksissa, terveydenhuollon tiloissa ja teollisuusympäristöissä, puhtauspalveluilla on suoria ympäristövaikutuksia kemikaalien, veden ja energian käytön sekä jätehuoltokäytäntöjen kautta.

Samalla ala on erittäin työvoimavaltainen, minkä vuoksi sosiaaliset tekijät, kuten työolot, työterveys ja -turvallisuus, oikeudenmukainen palkkaus sekä työntekijöiden oikeudet, ovat keskeisessä asemassa sen ESG-suoriutumisessa.

Ympäristön näkökulmasta siivousaineiden valinta, laitteiden tehokkuus ja jätehuoltokäytännöt vaikuttavat merkittävästi päästöihin, kemikaalialtistukseen ja luonnonvarojen kulutukseen.

Sosiaalisesta näkökulmasta alaa leimaa monimuotoinen ja usein haavoittuvassa asemassa oleva työvoima, minkä vuoksi työturvallisuuteen, koulutukseen, työsuhteen vakauteen ja osallisuuteen liittyvät kysymykset ovat erityisen tärkeitä.

Hallintoon liittyvät tekijät, kuten työläinsäädännön noudattaminen, hankintojen läpinäkyvyys, eettinen liiketoiminta ja vastuullinen toimitusketjun hallinta, muokkaavat edelleen alan vastuullisuusprofiilia.

Koska ESG-näkökohdat vaikuttavat yhä enemmän julkisiin hankintoihin, yritysyhteistyöhön ja sijoituspäätöksiin, puhtauspalveluyrityksiin kohdistuu kasvavia odotuksia vastuullisten ja kestävien toimintatapojen osoittamisesta.

ESG-periaatteiden integroiminen siivoustoimintaan ei olekaan pelkästään sääntelyn noudattamiseen tai maineeseen liittyvien riskien hallintaan liittyvä kysymys, vaan myös strateginen mahdollisuus parantaa palvelun laatua, vahvistaa henkilöstön sitoutumista ja lisätä liiketoiminnan pitkäjänteistä kestävyyttä.

ESG:n historia

Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvä ESG-käsite on syntynyt taloudellisen riskienhallinnan, yhteiskunnallisen kehityksen ja sääntelyn muutosten yhteisvaikutuksesta. ESG ei ole yhden yksittäisen aloitteen tulos, vaan se on kehittynyt vähitellen useiden vuosikymmenten aikana vastauksena muuttuviin odotuksiin siitä, miten yritykset luovat pitkän aikavälin arvoa.

Alkuvaiheessa kestävä sijoittaminen perustui pääasiassa eettisiin tai arvopohjaisiin näkökulmiin, joissa keskityttiin sulkemaan pois tiettyjä toimialoja, kuten tupakka-, ase- tai alkoholiteollisuus. Näitä lähestymistapoja ohjasivat usein uskonnolliset tai ideologiset periaatteet, ja niiden yhteys taloudelliseen suorituskykyyn tai riskienhallintaan oli rajallinen.

1990 Kestävyys alkoi yhä vahvemmin kytkeytyä pitkän aikavälin taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Brundtlandin raportin julkaiseminen vuonna 1987 toi esiin kestävä kehityksen käsitteen, samalla kun kansainväliset ympäristö- ja ilmastoaloitteet vahvistuivat. Yritysvastuuta alettiin pitää strategisena kysymyksenä pelkästään eettisen näkökulman sijaan.

Termi ESG sai laajaa tunnustusta Yhdistyneiden kansakuntien vuonna 2004 julkaistun raportin ”Who Cares Wins” myötä. Raportti laadittiin yhteistyössä suurten rahoituslaitosten kanssa, ja siinä todettiin, että ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvillä tekijöillä voi olla merkittävä vaikutus yritysten pitkän aikavälin taloudelliseen suorituskykyyn.

2006 Tämän jälkeen käynnistettiin YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN PRI), jotka kannustivat sijoittajia huomioimaan ESG-näkökohdat sijoituspäätöksissään. Tämä merkitsi siirtymää arvopohjaisesta sijoittamisesta kohti järjestelmällisempää ja riskikeskeisempää lähestymistapaa.

Vuoden 2008 maailmanlaajuinen finanssikriisi sekä useat korruption, kirjanpito- ja työntekijöiden oikeuksien rikkomuksiin liittyneet yritysskandaalit korostivat vahvan yrityshallinnon merkitystä. Tämän seurauksena hallinnosta (Governance) tuli ESG:n keskeinen osa-alue, jossa painotetaan läpinäkyvyyttä, vastuullisuutta ja riskien valvontaa.

Tämän ajanjakson keskeisiä kehitysvaiheita olivat Pariisin ilmastopöytäkirja (2015) sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG:t) hyväksyminen. Kestävään sijoittamiseen suuntautuvat pääomavirrat kasvoivat merkittävästi, ja ESG-dataa sekä ESG-luokituksia alettiin standardoida esimerkiksi MSCI:n ja Sustainalyticsin kaltaisten toimijoiden toimesta.

Viime vuosina ESG on integroitunut yhä vahvemmin sääntelyyn ja yritysten strategioihin, erityisesti Euroopan unionissa.

Aloitteet, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (EU Green Deal), yritysten kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) sekä EU:n taksonomia ja Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) ovat muuttaneet ESG:n vapaaehtoisesta käsitteestä säädellyksi ja liiketoiminnan kannalta kriittiseksi viitekehykseksi.

ESG ja puhtauspalveluorganisaatio

ESG-näkökulmat ovat puhtauspalveluorganisaatioille erityisen tärkeitä, sillä alalla on merkittävä vaikutus ympäristöön, työoloihin ja liiketoiminnan eettisyyteen.

E

Ympäristö

- Ympäristömerkityt puhdistusaineet (esim. Pohjoismainen Joutsenmerkki, EU-ympäristömerkki)
- Kemikaalien käytön vähentäminen ja oikea annostelu
- Veden ja energian tehokas käyttö
- Jätehuolto ja kierrätys
- Kuljetukset: sähköajoneuvot, reittien optimointi ja fossiilivapaat polttoaineet
- Ilmastoraportointi: CO₂-päästöt toimeksiantoa tai asiakasta kohden

Vaikutus ESG:hen: voi parantaa kilpailukykyä tilanteissa, joissa asiakkaat tai hankintayksiköt edellyttävät ympäristösertifiointia.

S

Sosiaalinen vastuu

Tämä on usein puhtauspalveluiden tärkein ESG-ulottuvuus, sillä ala on työvoimavaltainen ja altis sosiaalisille riskeille:

- Oikeudenmukaiset työolot
- Työehtosopimukset
- Oikeudenmukainen palkkaus, ylityökorvaukset, vuosilomaetuudet ja eläkejärjestelyt
- Työterveys, työturvallisuus ja työntekijöiden hyvinvointi
- Ammatti-identiteetti ja työtyytyväisyys
- Ergonomia ja henkilönsuojaimet
- Kemikaalien käsittelyyn liittyvä koulutus
- Koulutus ja osaamisen kehittäminen
- Vähäiset sairauspoissaolot ja työtapaturmat
- Tasa-arvo ja monimuotoisuus
- Naisten osuus johtotehtävissä
- Syrjimättömyyspolitiikat
- Perehdytys ja jatkuva koulutus
- Kielituki maahanmuuttajatyöntekijöille
- Toimitusketjun vaatimustenmukaisuus
- Henkilöstövuokrausyritykset ja alihankkijat

Vaikutus ESG:hen: hyvät sosiaaliset käytännöt lisäävät työntekijöiden tyytyväisyyttä, vähentävät poissaoloja ja parantavat yhteistyötä asiakkaiden kanssa. Kokonaisuudessaan ne vahvistavat yrityksen mainetta.

G

Hallintotapa

Hyvä hallintotapa on uskottavuuden kannalta välttämätön, erityisesti alalla, jolla voi esiintyä epäeettisiä toimintatapoja:

- Liiketoiminnan etiikka ja lainsäädännön noudattaminen
- Nollatoleranssi pimeälle työvoimalle
- Verojen ja sosiaalimaksujen asianmukainen maksaminen
- Toimintaperiaatteet ja valvonta
- Eettinen toimintaohje (Code of Conduct)
- Ilmoituskanavat väärinkäytösten ilmoittamiseen (whistleblower-järjestelmät)
- Läpinäkyvyys
- ESG-mittareiden (KPI) selkeä raportointi
- Tietosuoja (GDPR) – työntekijöiden ja asiakkaiden tiedot
- Johdon vastuu kestäväyyteen liittyvistä asioista

Vaikutus ESG:hen: hyvä hallintotapa rakentaa luottamusta asiakkaiden ja viranomaisten keskuudessa sekä voi tarjota kilpailuetua tarjouskilpailuissa, erityisesti tulevaisuuden kasvavien vaatimusten näkökulmasta.

ESG-mittarit (KPI:t) puhtauspalvelu- organisaatioille

- Ympäristömerkittyjen puhdistusaineiden osuus (%)
- CO₂-päästöt siivoustuntia kohden
- Kokoaikaisten työntekijöiden osuus
- Sairauspoissaolojen määrä (%)
- Henkilöstön vaihtuvuus
- Työehtosopimusten piirissä olevien työntekijöiden osuus
- Työterveys- ja työturvallisuuspoikkeamien määrä

ESG ja ammattisiivooja

Miten yksittäinen puhtausalan ammattilainen voi vaikuttaa ESG:hen?

Yksittäinen puhtausalan ammattilainen voi vaikuttaa ESG:hen merkittävästi käytännön tasolla, erityisesti koska päivittäinen työ vaikuttaa suoraan ympäristöön, ihmisiin ja säädösten noudattamiseen. Seuraavassa on muutamia esimerkkejä.

E

Päivittäiset valinnat vaikuttavat suoraan ympäristövaikutuksiin.

- Puhdistusaineiden oikea annostelu = vähentää kemikaalipäästöjä ja vedenkulutusta
- Oikean menetelmän valinta (mikrokuitu, kuiva-/kosteapuhdistus) = vähentää resurssien kulutusta
- Koneiden ja valojen sammuttaminen, kun niitä ei käytetä = vähentää energiankulutusta
- Jätteiden asianmukainen lajittelu asiakkaan tiloissa = tukee kiertotalouden käytäntöjä
- Tarpeeseen perustuva siivous ja/tai koneiden käyttö manuaalisten menetelmien sijaan. Siivoojan tulee ymmärtää laadun merkitys ja tehdä itse oikeita valintoja menetelmän, materiaalin jne. suhteen tukeakseen kestävyttä päivittäisessä siivouksessa.

Vaikutus ESG:hen: pienempi ympäristöjalanjälki, parempi kemikaaliturvallisuus ja laadukkaampi ESG-raportointi.

S

Puhtausala on työvoimavaltainen, mikä tekee puhtausalan ammattilaisesta keskeisen toimijan sosiaalisen vastuun toteuttamisessa.

- Turvallisuusohjeiden noudattaminen ja henkilönsuojainten käyttö = vähemmän työtapaturmia
- Vaaratekijöiden, stressin tai työpaikan puutteiden ilmoittaminen = parantaa työympäristöä kokonaisuudessaan
- Asiakkaiden ja työtovereiden ammattimainen kohtelu = edistää luottamusta ja arvostusta
- Koulutuksiin osallistuminen ja tiedon jakaminen kollegoille.

Vaikutus ESG:hen: vähäisemmät poissaolot, parempi työntekijätyytyväisyys ja vahvemmat sosiaalisen vastuun tunnusluvut.

G

Myös hyvä hallintotapa alkaa jokapäiväisistä teoista.

- Toimintatapojen, tarkistuslistojen ja ohjeiden noudattaminen
- Poikkeamien, vaaratilanteiden tai epäasianmukaisuuksien raportointi
- Asiakastietojen ja avainten vastuullinen käsittely
- Eettisten ohjeiden ja toimintaohjeiden noudattaminen.

Vaikutus ESG:hen: pienempi vaatimustenvastaisuuden riski, suurempi läpinäkyvyys ja vahvempi luottamus.

Miten ESG luo arvoa puhtauspalveluiden ostajille

ESG voi tuottaa merkittävää arvoa organisaatioille, jotka ostavat puhtauspalveluita. Se ei ole pelkästään vastuullisuusaloite, vaan myös keino vähentää riskejä, parantaa toiminnan laatua, vahvistaa organisaation mainetta ja tukea liiketoiminnan pitkän aikavälin menestystä.

E

- Pienempi hiilijalanjälki
- Parempi sisäympäristön laatu
- Tuki yrityksen kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle
- Parempi ESG-raportointi ja tuki vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa
- Vahvempi asema sijoittajien, asiakkaiden ja muiden sidosryhmien näkökulmasta

S

- Korkeampi ja tasaisempi palvelun laatu
- Pienempi toimittajariski
- Vähäisempi maineriski
- Vakaa työvoima
- Parempi asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys
- Tuki organisaation sosiaalisen vastuun tavoitteille

G

- Pienempi oikeudellinen ja operatiivinen riski
- Parempi hankintojen vaatimustenmukaisuus
- Helpompi ESG- ja vastuullisuusauditointi
- Läpinäkyvämmät suhteet toimittajiin
- Vahvempi luottamus ja vastuunotto

ESG:stä tulee käytännöllinen liiketoiminnan työkalu.

Ecolabel Index – miten se toimii

Resurssien, kuten Ecolabel Indexin, hyödyntäminen voi olla tehokas tapa selkeyttää, jäsentää ja viestiä kestävästä toimintatavoista organisaatiossa, myös puhtauspalveluorganisaatioissa. Ecolabel Index sisältää tiedot 459 ympäristömerkistä 199 maassa.

Ecolabel Index osoittaa, kuinka monella tuotteella on ympäristömerkki. Mitä suurempi ympäristömerkittyjen tuotteiden osuus on, sitä vahvempi on organisaation panostus kestävyys ja ESG-periaatteisiin.

Yleisin ja yksinkertaisin KPI-mittari

Ecolabel Index

Ympäristömerkittyjen tuotteiden määrä / tuotteiden kokonaismäärä × 100.

Toinen, edistyneempi mittari

Painotettu Ecolabel Index

Tuotteita voidaan painottaa esimerkiksi seuraavien tekijöiden perusteella:

- käyttömäärä
- ympäristövaikutus
- strateginen tuoteryhmä.

E

Yhteys ympäristöulottuvuuteen

Suorin yhteys on ympäristövastuuseen.

Korkea indeksi – suurempi osa käytettävistä tuotteista täyttää ympäristövaatimukset.

Matala indeksi – pienempi osa käytettävistä tuotteista täyttää ympäristövaatimukset.

Siksi sitä voidaan käyttää ympäristösuorituskyvyn mittarina arvioitaessa käytettävien tuotteiden ympäristöystävällisyyttä.

S

Välillinen yhteys sosiaaliseen vastuuseen

Monet ympäristömerkit sisältävät myös vaatimuksia, jotka liittyvät:

- kemikaalien hallintaan
- työntekijöiden ja asiakkaiden hyvinvointiin
- tuotannon työoloihin
- vastuullisiin toimitusketjuihin.

Tämä tarkoittaa, että korkeampi Ecolabel Index voi viitata myös parempiin sosiaalisiin standardeihin toimitusketjussa, vaikka yhteys onkin välillinen.

G

Yhteys hallintotapaan

Indeksi voi myös kuvastaa sitä, miten yritys toimii seuraavilla osa-alueilla:

- kestävän kehityksen strategiat
- vastuulliset hankinnat
- kestävän kehityksen tavoitteiden seuranta.

Toisin sanoen indeksi voi osoittaa, kuinka hyvin vastuullisuusvaatimukset on integroitu yrityksen hankinta- ja johtamiskäytäntöihin.

Ecolabel Index – vaikutus ESG:hen

E – Ympäristö (Environmental)

Ympäristömerkityt puhdistusaineet (kuten Pohjoismainen Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki) on suunniteltu

- vähentämään vaarallisten kemikaalien päätymistä vesistöihin ja ympäristöön
- pienentämään ilmastovaikutuksia raaka-aineita, tuotantoprosesseja ja usein myös tiivisteiden käyttöä koskevien vaatimusten avulla
- olemaan biohajoavia ja vapaita erityisen haitallisista aineista.

Tulos: pienempi ympäristöjalanjälki, helpompi ympäristöraportointi ja vahvempi tietopohja ilmasto- ja ympäristötavoitteiden tukemiseksi.

S – Sosiaalinen vastuu (Social)

Vaikutus tällä osa-alueella aliarvioidaan usein, vaikka se on erittäin tärkeä.

:

- Pienempi allergioiden, hengitystieoireiden ja ihoärsytysten riski siivoushenkilöstön keskuudessa
- Selkeämmät merkinnät ja vähemmän vaarallisia aineita = turvallisempi käsittely
- Osoittaa vastuullisuutta sekä työntekijöitä että asiakkaita kohtaan, erityisesti herkissä ympäristöissä, kuten kouluissa, terveydenhuollon tiloissa ja toimistoissa.

Tulos: paremmat työolosuhteet, vähemmän tapaturmia ja vahvempi työnantajamielikuva.

G – Hallintotapa (Governance)

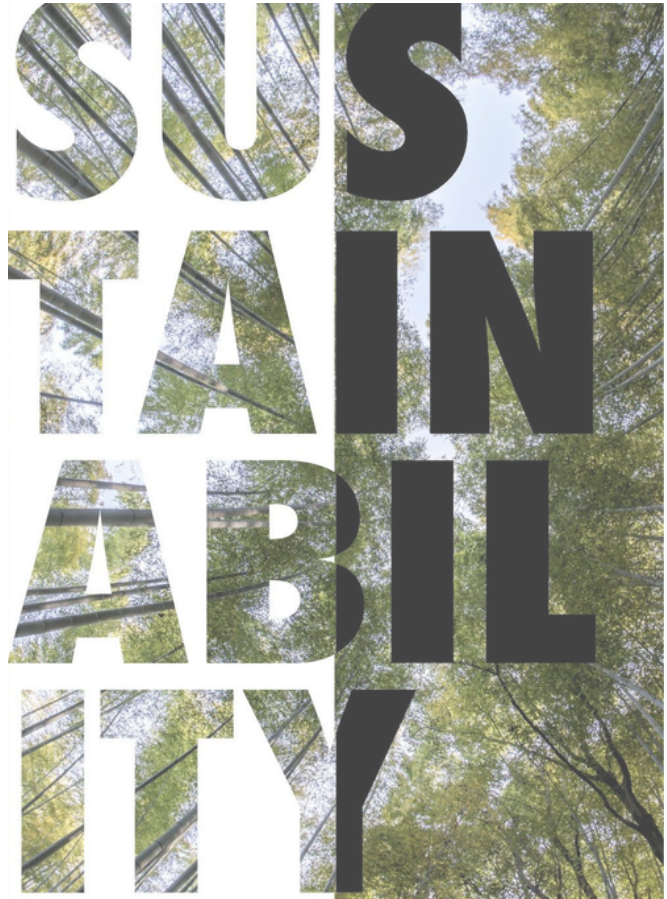
Ympäristömerkityt kemikaalit tukevat myös hyvää hallintotapaa.

- Helpottavat lainsäädännön ja kemikaalisäädösten (esimerkiksi REACH-asetuksen) noudattamista
- Selkeiden hankintaperiaatteiden ja kestävien toimintatapojen käyttöönotto on helpompaa
- Lisäävät uskottavuutta hankintaprosesseissa, erityisesti silloin, kun ESG-vaatimuksilla on merkittävä painoarvo.

Tulos: pienempi riski, parempi hallinta ja suurempi läpinäkyvyys.

Yhteenveto: Ecolabel Index

Ecolabel Indexin käyttö auttaa organisaatioita

- tekemään dataan perustuvia ja uskottavia päätöksiä
- luomaan selkeitä, todennettavia ja läpinäkyviä toimintatapoja
- vahvistamaan sekä organisaation sisäistä ymmärrystä että ulkoista vastuullisuusviestintää.

Tämä tekee vastuullisuustyöstä konkreettisempaa, mitattavampaa ja luotettavampaa – ominaisuuksia, joita asiakkaat, viranomaiset ja sijoittajat arvostavat yhä enemmän.

Keskeiset ESG- resurssit – pikaopas

Kansainväliset viitekehykset & ohjeistukset

Kansainväliset viitekehykset ja ohjeistukset

GRI – vastuullisuusraportointi: globalreporting.org

SASB – toimialakohtaiset ESG-mittarit: sasb.org

TCFD – ilmastoon liittyvät riskit: fsb-tcfd.org

UN Global Compact – ihmisoikeudet, työelämä, ympäristö
ja korruption torjunta: unglobalcompact.org

OECD:n ohjeet – yritysvastuu ja toimitusketjujen
vastuullisuus: oecd.org/corporate/mne

Pohjoismainen Joutsenmerkki – ympäristösuorituskyky,
kemikaalit ja kiertotalous: joutsenmerkki.fi

EU-ympäristömerkki (EU Ecolabel) – EU:n tunnustama
ympäristösertifikaatti: ec.europa.eu/environment/ecolabel

Ecolabel Index – tietokanta, joka sisältää 459
ympäristömerkkiä eri puolilta maailmaa: ecolabelindex.com

Sijoittamiseen ja rahoitukseen liittyvät ESG-resurssit

PRI – vastuullinen sijoittaminen: unpri.org

MSCI ESG Ratings – yritysten ESG-riskien arviointi:
msci.com/our-solutions/esg-investing

Refinitiv ESG – ESG-data ja vertailuanalyysit:
refinitiv.com/en/sustainable-finance/esg-data

Oppiminen ja parhaat käytännöt

Harvard Business Review – ESG-strategia: hbr.org/topic/sustainability

World Economic Forum – ESG-raportit ja trendit:
weforum.org

SustainAbility / ERM – oppaat ja konsultointi:
sustainability.com

**Co-funded by
the European Union**